

Program razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj

od 2023. do 2032.

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
*Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media*

KLASA: 611-04/22-01/0154

URBROJ: 383-22-01

Zagreb, 9. listopada 2023.

MINISTRICA

dr. sc. Nina Obuljen Koržinek

Nositelj izrade dokumenta: Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Služba za arhivsku i knjižničnu djelatnost

Dokument: Program razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj

Radna skupina: Nika Čabrić (Knjižnice grada Zagreba), Dunja Marija Gabriel (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu) i Nada Radman (Gradska knjižnica Zadar) u suradnji s članovima Komisije za pokretne knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva u pripremi

Cilj: razvoj stručnih i infrastrukturnih kapaciteta pokretnih knjižnica te programska podrška kulturi i medijima radi podizanja razine sudjelovanja u kulturi i razvoju publike

Sadržaj

1. Uvod.....	4
2. Polazne osnove	5
3. Analiza stanja pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj	6
4. Vizija razvoja za desetogodišnje razdoblje od 2023. do 2032.	14
5. Opis prioriteta razvoja pokretnih knjižnica od 2023. do 2032.	14
6. Dinamika nabave bibliobusa u Republici Hrvatskoj	23
7. Okvir za praćenje i vrednovanje	24

Prilozi

Prilog 1. Pokretne knjižnice u RH prema ustroju	25
Prilog 2. Sažetak Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica u RH s akcijskim planom	33
Prilog 3. Pokretne knjižnice (bibliobusi) u RH	37
Prilog 4. Dinamika nabave bibliobusa u RH	38
Prilog 5. Objašnjenje redoslijeda prioriteta	42

1. Uvod

Ministarstvo kulture i medija iniciralo je izradu **Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj za desetogodišnje razdoblje od 2023. do 2032.**, strateškog dokumenta kojim se određuje smjer razvoja pokretnih knjižnica i način njegove realizacije.

Izrada Programa razvoja pokretnih knjižnica za desetogodišnje razdoblje bitan je korak u nastojanjima da se osigura sustavan razvoj pokretnih knjižnica budući da su one jedan od temeljnih promicatelja kulturnih sadržaja u ruralnim i slabo nastanjenim područjima RH, ponajprije vezanih uz poticanje čitanja, razvoja korisničke publike te uključivanja u kulturu stanovnika koji žive udaljeno od kulturnih središta. Pokretne knjižnice predstavljaju važan dio mreže narodnih knjižnica. Sukladno Standardu za narodne knjižnice u RH, NN 103/21, bibliobus je pokretna knjižnica smještena u cestovnom vozilu (autobus, kamion ili kombi). Zbog svoje mobilnosti, pokretne knjižnice omogućuju široku rasprostranjenost i dostupnost knjižničnih usluga u Republici Hrvatskoj pružajući ih na više međusobno udaljenih područja, u malim i razasutim naseljima te gradskim četvrtima koji nemaju uvjete za druge oblike djelovanja narodne knjižnice.

Uporište obvezi osnivanja pokretnih knjižnica u svim županijama RH predstavlja Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti u Republici Hrvatskoj (NN 17/19, 98/19 i 114/22) prema kojem su pokretne knjižnice postale obvezan dio županijske kulturne infrastrukture kako bi se knjižnične usluge pružale u onim naseljima koja nemaju uslugu stacionarne narodne knjižnice.

Programom razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj želi se postaviti prihvatljiv i učinkovit okvir za sustavan razvoj djelatnosti pokretnih knjižnica (vidi Prilog 1.). *Program* sadrži kratku analizu stanja te viziju desetogodišnjeg razvoja pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj s prijedlogom plana njegova ostvarenja.

Program razvoja mreže pokretnih knjižnica i ciljevi usklađeni su s *Nacrtom Nacionalnog plana razvoja kulture i medija* za razdoblje 2023. do 2027. (vidi **Prilog 3.**). Dodatno razdoblje do 2032. predstavlja terminsku dopunu za ostvarenje ukupne vizije razvoja mreže pokretnih knjižnica u RH.

Zaključak o osnivanju **Radne skupine** za izradu **Nacrta programa razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj** Hrvatsko knjižnično vijeće usvojilo je na svojoj 23. sjednici, održanoj 14. lipnja 2022. godine. Za članove Radne skupine imenovane su Nika Čabrić (Knjižnice grada Zagreba), Dunja Marija Gabriel (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu) i Nada Radman (Gradska knjižnica Zadar).

Pri izradi *Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica*, a u svrhu njegove što kvalitetnije pripreme, Radna skupina surađivala je s članovima Komisije za pokretne knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva u pripremi i provedbi anketnog istraživanja 2022. godine o aktualnom stanju i planovima razvoja bibliobusnih službi po županijama te koristila stručne materijale Komisije (godišnja statistička izvješća o radu pokretnih knjižnica, zaključke sa stručnih skupova Komisije i dokument *Programska podloga za planiranje razvoja i unapređenja djelatnosti pokretnih knjižnica iz svibnja 2015.*). Nadalje, pri izradi *Programa* korištena su godišnja statistička izvješća Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i statistička izvješća Državnog zavoda za statistiku.

2. Polazne osnove

Programom razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj utvrđuju se **modaliteti za cjelovit i sustavan razvoj pokretnih knjižnica u RH**. Pokretne knjižnice važan su sastavni dio županijskih mreža narodnih knjižnica u skladu s čl. 10. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, NN 17/19, 98/19 i 114/22, Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u RH, NN 81/21 i Standardu za narodne knjižnice u RH, NN 103/21. U odredbama tih dokumenata propisuje se obveza prema kojoj su općine i gradovi u RH dužni osigurati svojim stanovnicima knjižnične usluge narodne knjižnice, a za osiguranje knjižničnih usluga u svakom naselju RH dužni su, zajedno s njima pripadajućom županijom, osigurati usluge pokretne knjižnice. Odgovornost općina, gradova i županija ponajprije se odnosi na osiguranje primjerenih materijalnih uvjeta i sredstava za rad pokretnih knjižnica, dok je u okviru hrvatskog knjižničnog sustava stručna nadležnost nad razvojem županijske knjižnične mreže, uključujući usluge pokretnih knjižnica, dodijeljena županijskim matičnim narodnim knjižnicama, odnosno njihovim matičnim razvojnim službama. Ujedno, matične su knjižnice uglavnom i same nositeljice programa pokretnih knjižnica jer, prema podacima za 2021. godinu, od ukupno devet knjižnica u RH koje imaju bibliobusnu službu, njih su osam županijske matične knjižnice. S obzirom na spomenutu zadaću i stručne uvjete koje moraju zadovoljavati da bi imale status matične knjižnice, opravdano je upravo uz njih planirati razvoj pokretnih knjižnica i u županijama gdje one još nisu uspostavljene.

Za izradu *Programa* vrijedni su rezultati upitnika o aktualnom stanju bibliobusnih službi u RH u 2022. i upitnika o planovima razvoja bibliobusnih službi u županijama RH, prikupljeni u županijskim matičnim narodnim knjižnicama (vidi Prilog 4.), te uvodno spomenuti zakonski i podzakonski dokumenti, zatim stručne spoznaje o važnosti, djelovanju i učincima pokretnih knjižnica u zemljama Europske unije (EU) i svijetu koje su zabilježene u dokumentima Međunarodne federacije knjižničarskih društava i ustanova (IFLA). Podrška EU programima digitalne transformacije, zelene tranzicije te inkluzije uključuje zauzimanje knjižnica za nove

strategije i uloge u društvu te načine njihova prilagođavanja potrebama društva u cjelini kao i potrebama društveno osjetljivih skupina korisnika u svojim zajednicama.

Zbog svoje prostorne različitosti i s njom povezanih čimbenika kao što su konfiguracija terena i veličina županije, broj naselja i njihov razmještaj, broj stanovnika, gospodarska i uopće društvena razvijenost i dr., u nekim je županijama iznimno moguće planirati razvoj pokretnih knjižnica, osim uz županijsku matičnu narodnu knjižnicu, još i uz knjižnicu koja bi dobila status knjižnice od osobite važnosti za realizaciju pokretnih knjižničnih usluga u županiji. To bi bile knjižnice koje djeluju na povoljnom geografskom prostoru, imaju dobar prometni položaj te raspolažu stručnim i materijalnim kapacitetima za realizaciju pokretnih knjižničnih usluga u županiji. Primjer je takve knjižnice Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci. To su ostale općinske ili gradske knjižnice koje su u mogućnosti organizirati bibliobusnu službu na svom području uz prethodno pribavljenu suglasnost nadležne matične razvojne službe.

Nakon provedenog ESF natječaja *Čitanjem do uključivog društva* u RH su 2021. godine većem broju narodnih knjižnica, ne samo matičnih, odobreni programi u okviru kojih je planirano osnivanje pokretnih knjižnica (vidi Prilog 4.). Spomenute knjižnice postat će dijelom općinske/gradske ili županijske knjižnične mreže.

Statistički podatci o broju pokretnih knjižnica, uključujući one koje su u procesu osnivanja, pokazuju neravnomjernu i nedostatnu pokrivenost županija knjižničnim uslugama pokretne knjižnice. Uz to, dijelu županijskih službi s razvijenom mrežom pokretnih knjižnica i dugogodišnjom tradicijom djelovanja prijetoj obustava rada zbog starosti bibliobusnih vozila koja posjeduju i nesigurnog financiranja. Stoga su osiguranje financijskih sredstava za pravovremenu zamjenu dotrajalih bibliobusa novim vozilima, zatim sredstava za nabavu vozila u novim službama te sredstava za njihov redoviti rad istaknuti prioriteta za cjelovit i sustavan razvoj mreže pokretnih knjižnica.

3. Analiza stanja pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj

Republika Hrvatska prema Popisu iz 2021. ima 3.871.833 stanovnika, 21 županiju (uključujući Grad Zagreb), 428 općina i 127 gradova te 6.756 naselja. Prosječan je broj naselja u hrvatskim županijama 322, a po jednoj jedinici lokalne samouprave prosječno ima 12 naselja. Prilikom usporedbe broja jedinica lokalne samouprave i njihovih naselja sa stanjem mreže narodnih knjižnica koju čine 194 općinske/gradske knjižnice i 111 njihovih podružnica i/ili ogranaka, utvrđuje se nedostatna pokrivenost stanovnika Republike Hrvatske knjižničnom uslugom. U mreži narodnih knjižnica je i 9 bibliobusnih službi s 13 pokretnih knjižnica koje u značajnoj mjeri rješavaju problem dostupnosti knjižničnih usluga na područjima svog djelovanja. S obzirom na broj naselja,

gustoću naseljenosti i postojeću mrežu stacionarnih narodnih knjižnica, upravo pokretne knjižnice predstavljaju primjeren i racionalan oblik nadopune knjižničnih usluga u RH.

Tablica 1. Bibliobusne službe u Republici Hrvatskoj – stanje 1. siječnja 2022. godine

Redni broj	Županija / bibliobusna služba	Godina osnivanja bibliobusne službe	Godina proizvodnje bibliobusa	Vrsta podvozja
1.	BJELOVARSKO-BILOGORSKA / Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar	1972.	2004.	KAMION
2.	GRAD ZAGREB / Knjižnice grada Zagreba	1976.	1995.	AUTOBUS
			2011.	KAMION
3.	KARLOVAČKA / Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac	1958.	2003.	KAMION
			2013.	KOMBI
4.	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA / Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica	1979.	2004.	KAMION
5.	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA / Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci	2009.	2007.	KOMBI
6.	MEĐIMURSKA / Knjižnica „Nikola Zrinski“ Čakovec	1979.	2003.	KAMION
7.	PRIMORSKO-GORANSKA / Gradska knjižnica Rijeka	1969.	2004.	KAMION
			2015.	KOMBI
8.	VUKOVARSKO-SRIJEMSKA / Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci	2006.	2005.	KAMION
9.	ZADARSKA / Gradska knjižnica Zadar	2006.	1986.	AUTOBUS
			2006.	AUTOBUS

Iz Tablice 1. vidljivo je da svega 8 županija u Republici Hrvatskoj na dan 1. siječnja 2022. godine ima uspostavljenu bibliobusnu službu na svom području. U tih osam županija djeluje ukupno devet bibliobusnih službi s trinaest bibliobusa. **Koprivničko-križevačka županija jedina je županijau kojoj djeluju dvije bibliobusne službe** pa uz županijsku matičnu narodnu knjižnicu bibliobusnu službu ima Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci. Zagrebačka bibliobusna služba jedina je služba koja pokriva područja dviju županija – Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

Prema podacima o starosti bibliobusa prikazanim u Tablici 1. uočava se nepovoljno stanje bibliobusa s obzirom da su po godini proizvodnje u rasponu od 1986. do 2015. godine. Sukladno *IFLA-inim Smjernicama za pokretne knjižnice* optimalno trajanje bibliobusa kao specijalnog vozila procjenjuje se na 10 godina.¹ Trajanje bibliobusa ovisi o različitim faktorima, o kvaliteti izvedbe, ali i o načinu korištenja – prijedenoj kilometraži, garažiranju bibliobusa i slično. Bibliobusi su podložni i drugim propisima o rokovima korištenja, ovisno o tome kojeg su tipa i karakteristika. Tehnološko zastarijevanje bibliobusa i opreme također je bitan čimbenik kod planiranja zamjene, kao i moguće promjene područja obuhvata ili potreba korisnika.

Knjižnice su suočene s problemom zamjene, odnosno održavanja dotrajalih bibliobusa, što predstavlja najzahtjevniju financijsku stavku u radu bibliobusne službe. Zbog nemogućnosti nabave novih bibliobusa i visokih troškova održavanja starijih bibliobusa, cijelim službama ili dijelovima službi, ukoliko imaju više bibliobusa, prijeti gašenje. Tako je 2015. godine zbog učestalih kvarova prestao s radom osječki bibliobus proizveden 1989. godine, čime je ugašeno 6 stajališta na području Osječko-baranjske županije. Početkom 2022. godine zagrebački je bibliobus, proizveden 1995. godine, zbog neispunjavanja osnovnih tehničkih uvjeta za rad, učestalih kvarova i velikih financijskih izdataka za popravke stavljen izvan funkcije. Time je ugašeno ukupno 31 stajalište na području dviju županija – Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

U RH ne postoji plan sustavnog i kontinuiranog financiranja nabave bibliobusa, bilo za potrebe otvaranja novih službi ili zamjene bibliobusa u postojećim službama. Novi Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti daje potreban okvir za uspostavu bibliobusnih službi, a Standard za narodne knjižnice detaljno u članku 54. razrađuje način i izvore njihova financiranja. Njime je predviđeno da se sredstva za nabavu i opremanje bibliobusa financiraju s minimalno 50 % iznosa iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Godine 2021. Ministarstvo kulture i medija u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020. i poziva na dodjelu bespovratnih sredstava „Čitanjem do uključivog društva“ osiguralo je sredstva za financiranje dvanaest projektnih prijedloga koji uključuju nabavu bibliobusa. Ukupni iznos bespovratnih sredstava iznosio je 41.000.000,00 HRK (5.441.635,14 EUR). Iz sredstava Europskog socijalnog fonda osigurano je 85 % navedenog iznosa, dok obvezni udio nacionalnog sufinanciranja od 15 % osigurava Ministarstvo kulture i medija iz Državnog proračuna Republike Hrvatske. Odlukom o financiranju podupire provedba 12 projekata ukupne vrijednosti 35.000.000,00 HRK (4.645.298,29 EUR). Realizacija ovih projekata je u tijeku.

¹ Smjernice za pokretne knjižnice / prerađeno izdanje priredila radna skupina IFLA-ine Sekcije za narodne knjižnice na čelu s Ianom Stringerom ; [s engleskog prevela Sanja Kovačević]. 1. hrvatsko izd. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011. Str. 20.

Tablica 2. Rezultati poziva na dodjelu bespovratnih sredstava „Čitanjem do uključivog društva“

**ŽUPANIJSKA MATIČNA NARODNA KNJIŽNICA
u procesu nabave zamjenskog bibliobusa u svrhu održivosti bibliobusne službe u 2023.**

- BJELOVARSKO-BILOGORSKA / Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar
- KARLOVAČKA / Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac
- MEĐIMURSKA / Knjižnica „Nikola Zrinski“ Čakovec
- VUKOVARSKO-SRIJEMSKA / Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci

**ŽUPANIJSKA MATIČNA NARODNA KNJIŽNICA
u procesu nabave bibliobusa u svrhu osnivanja bibliobusne službe u 2023.**

- LIČKO-SENJSKA / Samostalna narodna knjižnica Gospić – **prenamjena dobivenih sredstava**
- SPLITSKO-DALMATINSKA / Gradska knjižnica Marka Marulića Split
- VIROVITIČKO-PODRAVSKA / Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

**OPĆINSKA ILI GRADSKA NARODNA KNJIŽNICA U ŽUPANIJI
u procesu uspostave bibliobusne službe u 2023.**

- BRODSKO-POSAVSKA / Hrvatska čitaonica Vrpolje
- ISTARSKA / Gradska knjižnica Poreč
- SISAČKO-MOSLAVAČKA / Gradska knjižnica i čitaonica Milivoja Cvetnića Hrvatska Kostajnica
- SISAČKO-MOSLAVAČKA / Narodna knjižnica i čitaonica Lekenik
- VARAŽDINSKA / Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof

Prema rezultatima natječaja Europskog socijalnog fonda „Čitanjem do uključivog društva“ financiraju se projekti četiriju županijskih matičnih narodnih knjižnica, u Bjelovaru, Karlovcu, Čakovcu i Vinkovcima, iz kojih se financira nabava zamjenskog bibliobusa (Tablica 2.). Iz istog su izvora osigurana sredstva i za tri županijske matične narodne knjižnice, od kojih su u Virovitici i Splitu bibliobusne službe u procesu osnivanja, dok je županijska matična narodna knjižnica u Gospiću napravila prenamjenu dobivenih sredstava za knjižnično spremište te Ličko-senjska županija i dalje ostaje područje bez organizirane bibliobusne službe.

Iz istog izvora osigurana su sredstva za pet općinskih, odnosno gradskih narodnih knjižnica. Općinske ili gradske narodne knjižnice u Hrvatskoj Kostajnici, Lekeniku, Novom Marofu, Vrpolju i Poreču, na temelju iste odluke o financiranju, u procesu su uspostave bibliobusne službe.

Sredstva Europskog socijalnog fonda uložena u obnovu postojećeg voznog parka i osnivanje novih bibliobusnih službi ne rješavaju u cijelosti potrebe pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Naime, **bibliobusna služba županijske matične narodne knjižnice sastavni je dio županijske knjižnične mreže, dok je bibliobusna služba općinske/gradske narodne knjižnice sastavni dio knjižnične mreže pripadajućih općina/gradova.** Drugim riječima, općinske/gradske knjižnice koje osnivaju bibliobusnu službu za svoje područje ne mogu biti rješenje za ukupne potrebe županije. Iznimno, ukoliko se radi o općinskoj/gradskoj narodnoj knjižnici koja bi imala materijalne i stručne kapacitete za pružanje bibliobusnih usluga na širem županijskom području, ona uz suglasnost županijske matične narodne knjižnice može predstavljati takvo rješenje. Primjer za to je ranije navedena Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci koja pruža bibliobusne usluge za četiri jedinice lokalne samouprave. Potrebno je utvrditi ima li koja općinska / gradska knjižnica navedena u Tablici 2. sličan potencijal nakon osigurane održivosti pokretne knjižnice u petogodišnjem razdoblju, što je obrazloženo u viziji *Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica*.

Slijedom navedenoga utvrđuje se da u Republici Hrvatskoj deset županija nema županijsku bibliobusnu službu niti je ona u procesu osnivanja. To su: **Brodsko-posavska, Dubrovačko-neretvanska, Istarska, Krapinsko-zagorska, Ličko-senjska, Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Sisačko-moslavačka, Šibensko-kninska, Varaždinska.** Uz navedene potrebno je izdvojiti i **Zagrebačku županiju kao jedanaestu županiju koja na svojem području nema organiziranu bibliobusnu službu, no djelomično je pokriva bibliobusna služba Grada Zagreba. U Zagrebačkoj županiji zatvoreno je 10 od 25 bibliobusnih stajališta zbog toga što je zagrebačka bibliobusna služba u siječnju 2022. jedan od dva bibliobusa stavila u mirovanje.**

Tablica 3. Županijske matične narodne knjižnice u procesu nabave zamjenskog vozila u 2023.

ŽUPANIJSKA MATIČNA NARODNA KNJIŽNICA

u procesu nabave zamjenskog vozila u svrhu održivosti bibliobusne službe u 2023.

- Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica / KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA – nabava bibliokamiona
- Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci / KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA – nabava bibliokombija
- Gradska knjižnica Zadar / ZADARSKA – nabava bibliokombija
- Gradska knjižnica Rijeka / PRIMORSKO-GORANSKA – donirano rabljeno vozilo od Grada Ljubljane i Gradske knjižnica Ljubljana

Neizvjesnu opstojnost iz istih razloga imaju **Primorsko-goranska i Zadarska županija**. Sukladno Tablici 3. županijska matična knjižnica u Koprivnici u postupku je realizacije bibliobusa koji će zamijeniti postojeći dotrajali bibliobus u Koprivnici; nabava se odvija sredstvima Županije i Ministarstva kulture i medija RH. Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci u postupku je realizacije bibliobusa koji će zamijeniti postojeći dotrajali bibliobus u Križevcima; nabava se odvija sredstvima Županije i Ministarstva kulture i medija RH. Sredstvima ESF-a „Uključi se knjigom“ i Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike RH županijska matična knjižnica u Zadru nabavila je bibliokombi kojim će djelomično zamijeniti jedan dotrajali bibliobus, a za održanje usluge neophodna je zamjena i drugog dotrajalog bibliobusa. Gradskoj knjižnici Rijeka doniran je rabljeni bibliobus od Grada Ljubljane i Gradske knjižnica Ljubljana.

Za rad bibliobusnih službi potrebno je osigurati redovito i sustavno financiranje. Sredstva potrebna za rad su: sredstva za nabavu knjižničkog fonda, plaće zaposlenika, troškove osiguranja, registracije i goriva uključujući godišnje servise te parkirališna mjesta ili održavanje garaža na godišnjoj razini, troškove uredskih prostorija i spremišta te druge materijalne troškove. S obzirom na to da je raspon godina proizvodnje bibliobusa u RH od 1986. do 2015. godine, navedena sredstva podrazumijevaju i troškove učestalih popravaka.

U Tablicama 4. i 5. prikazani su izvori i udjeli financiranja rada bibliobusnih službi u RH u 2021. godini za nabavu knjižnične građe i redoviti rad. Udjeli financiranja razlikuju se kod pojedinih gradova, općina i županija.

Tablica 4. Izvori sredstava s udjelima financiranja troškova nabave knjižnične građe u bibliobusnim službama u 2021. godini

Bibliobusna služba u 2021.	SREDSTVA ZA NABAVU KNJIŽNIČNE GRAĐE iznos u EUR (%)						
	Grad/ osnivač	Općine	Županija	MKM	Vlastita sredstva	Ostalo	Ukupno (EUR)
Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac	24,59 %			75,41 %			8.883,93 (100 %)
Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica			14,63 %	85,37 %			10.883,27 (100 %)
Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci	9,09 %			90,91 %			4.379,85 (100 %)
Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar	2,62 %			86 %	11,38 %		3.858,22 (100 %)
Gradska knjižnica Rijeka	12,56 %			33,64 %	19,81 %	33,99 %	35.510,98 (100 %)
Gradska knjižnica Zadar	10,05 %		18,77 %	71,18 %			18.647,25 (100 %)
Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci		19,30 %	10,39 %	51,95 %	11,29 %	7,07 %	8.941,90 (100 %)
Knjižnica „Nikola Zrinski“ Čakovec			61,66 %	38,34 %			10.385,34 (100 %)
Knjižnice grada Zagreba	38,95 %		24,5 %	34,99 %		1,56 %	37.927,80 (100 %)
UKUPNO							139.418,54

Prema čl. 54. Standarda, preporučeni omjer financiranja nabave knjižnične građe: minimalno 20 % iz Državnog proračuna, minimalno 20 % iz proračuna županije, dok se preostali iznos može osigurati iz proračuna gradova i općina obuhvaćenih uslugama te osnivača narodne knjižnice u sastavu koje bibliobus djeluje i/ili drugih izvora.

Tablica 5. Izvori sredstava s udjelima financiranja troškova redovitog rada bibliobusnih službi u 2021. godini

Bibliobusna služba u 2021.	REDOVITI RAD (sredstva za plaće zaposlenika, troškove osiguranja, registracije i goriva, godišnje servise, popravak bibliobusa te plaćanje parkirališnih mjesta, održavanje garaža) iznos u EUR (%)						
	Grad/ osnivač	Općine	Županija	MKM	Vlastita sredstva	Ostalo	Ukupno (EUR)
Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac	83,61 %		14,29 %		2,10 %		74.261,99 (100 %)
Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica	9 %	40 %	49 %			2 %	45.894,35 (100 %)
Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci	27,94 %		71,41 %		0,65 %		14.868,04 (100 %)
Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar	86,03 %				13,97 %		35.930,31 (100 %)
Gradska knjižnica Rijeka	30,29 %	14,09 %	47,64 %		4,17 %	3.81 %	111.439,79 (100 %)
Gradska knjižnica Zadar	59,19 %	17,02 %	10,17 %		13,62 %		86.953,13 (100 %)
Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci		69,77 %	30,06 %		0,17 %		57.394,44 (100 %)
Knjižnica „Nikola Zrinski“ Čakovec			100 %				40.978,39 (100 %)
Knjižnice grada Zagreba	91,27 %		4,43 %		4,30 %		299.523,53 (100 %)
UKUPNO							767.241,97

Prema čl. 54. Standarda, preporučeni omjer financiranja redovitog rada: minimalno 50 % iz proračuna županije, dok preostali iznos osiguravaju gradovi i općine obuhvaćeni uslugama te osnivači narodne knjižnice u sastavu koje bibliobus djeluje.

4. Vizija razvoja za desetogodišnje razdoblje od 2023. do 2032.

Prema viziji desetogodišnjeg razvoja mreže pokretnih knjižnica u RH (2023. – 2032.) sve županije u Republici Hrvatskoj imat će uspostavljenu mrežu pokretnih knjižnica za optimalnu dostupnost knjižnične građe i usluga u naseljima sukladno čl. 10., st. 4. Zakona koji glasi:

U svrhu osiguranja knjižnične usluge za svako naselje, općine i gradovi dužni su, zajedno sa županijom na čijem su području, osigurati uslugu pokretne knjižnice koja se pruža svim korisnicima koji žive na udaljenim područjima tih općina, gradova i županije, sukladno ovom Zakonu i propisanim standardima iz članka 12. stavka 2. ovoga Zakona.

Nositelji uspostave i razvoja bibliobusnih usluga u županijama su županijske matične narodne knjižnice: Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar, Gradska knjižnica Slavonski Brod, Dubrovačke knjižnice Dubrovnik – Narodna knjižnica Grad, Gradska knjižnica i čitaonica Pula, Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac, Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica, Gradska knjižnica Krapina, Samostalna narodna knjižnica Gospić, Knjižnica „Nikola Zrinski“ Čakovec, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek, Gradska knjižnica Požega, Gradska knjižnica Rijeka, Narodna knjižnica i čitaonica Vlado Gotovac Sisak, Gradska knjižnica Marka Marulića Split, Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik, Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica, Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci, Gradska knjižnica Zadar, Knjižnice grada Zagreba.

Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci knjižnica je od osobite (strateške) važnosti za realizaciju mreže pokretnih knjižnica u Koprivničko-križevačkoj županiji zahvaljujući svojem zemljopisnom i prometnom položaju te materijalnim i stručnim kapacitetima, kao i dokazanoj održivosti uspostavljene bibliobusne službe. Prema *Programu* takav status moguće je proširiti i na druge knjižnice.

5. Opis prioriteta razvoja pokretnih knjižnica od 2023. do 2032.

Programom razvoja mreže pokretnih knjižnica, između ostaloga, utvrđuju se knjižnice nositeljice uspostave i razvoja bibliobusnih usluga za svaku županiju, a to su, sukladno zakonskim propisima, županijske matične narodne knjižnice te iznimno i knjižnice koje zahvaljujući svojem

zemljopisnom i prometnom položaju te materijalnim i stručnim kapacitetima predstavljaju knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju pokretnih knjižničnih usluga u županiji.

Aktivnosti i podaktivnosti *Programa* razvoja mreže *pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj* za razdoblje od 2023. do 2027. godine usuglašene su sa *Nacrtom Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine* i pripadajućim *Nacrtom Akcijskog plana razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2024. godine* te doprinose mjeri **1.4. Osiguravanje pristupa i sudjelovanja u kulturi** u posebnom cilju **1. Razvoj kulturnog stvaralaštva, produkcije i distribucije** i mjeri **3.2. Razvoj stručnih i infrastrukturnih kapaciteta arhiva, knjižnica i muzeja** u posebnom cilju **3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja**.

U nastavku teksta slijedi opis aktivnosti za provedbu *Programa* i postizanje ishoda koji doprinose provedbi *Nacrta Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje 2023. do 2027. godine*.

Posebni cilj Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje 2023. do 2027. godine 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja predviđa mjeru **3.2. Razvoj stručnih i infrastrukturnih kapaciteta arhiva, knjižnica i muzeja**, što uključuje i razvoj stručnih i infrastrukturnih kapaciteta pokretnih knjižnica. *Program razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj* doprinosi provedbi spomenute mjere kroz povećanje dostupnosti knjižnične građe i usluga prostorno udaljenim, marginaliziranim i ranjivim skupinama društva te postizanju jednakopravnosti u pružanju istih za sve skupine stanovništva. Za provedbu ove mjere predviđene su četiri aktivnosti *Programa*.

Prva je aktivnost 1.1.1. Izrada županijskog plana razvoja mreže bibliobusnih usluga kao strateškog dokumenta županijskih matičnih narodnih knjižnica koje nemaju uspostavljenu županijsku bibliobusnu službu. Navedeno uključuje da županijske matične narodne knjižnice, odnosno njihove županijske matične razvojne službe, izrade županijski plan uspostave i razvoja mreže bibliobusnih službi i usluga za područje svoje županije. Predviđeni ishod prve aktivnosti je priređen prijedlog županijskih mreža pokretnih knjižnica za optimalnu dostupnost knjižnične građe i usluga u naseljima iz čl. 10., st. 4. Zakona. Nositelji provedbe aktivnosti su županijske matične narodne knjižnice u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu i jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno županije. Predviđeni trošak aktivnosti obuhvaća redoviti rad voditelja županijskih matičnih razvojnih službi, a trajanje je aktivnosti u razdoblju 2023. – 2024. godine. Predviđen izvor financiranja jest Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske za trošak plaća djelatnika županijskih matičnih i razvojnih službi. Pokazatelji rezultata jesu usvojeni planovi razvoja županijskih mreža bibliobusnih usluga uz suglasnost deset županijskih matičnih narodnih knjižnica za **Brodsko-posavsku, Dubrovačko-neretvansku, Istarsku, Krapinsko-zagorsku, Ličko-senjsku, Osječko-baranjsku, Požeško-slavonsku, Sisačko-moslavačku, Šibensko-kninsku, Varaždinsku i Zagrebačku županiju**.

Druga je aktivnost 1.1.2. Uključivanje općinskih/gradskih bibliobusnih službi u knjižničnu mrežu općine/grada i županije prema čl. 49. Standarda. Bibliobusne službe koje su u postupku

osnivanja pri općinskoj/gradskoj knjižnici, zahvaljujući osiguranim sredstvima iz Europskog socijalnog fonda u 2021. godini, za operativni program *Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.* te pozivom na prijavu i provedbu programa *Čitanjem do uključivog društva* (Hrvatska čitaonica Vrpolje, Gradska knjižnica Poreč, Gradska knjižnica i čitaonica Milivoja Cvetnića Hrvatska Kostajnica, Narodna knjižnica i čitaonica Lekenik, Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof) trebaju se organizirati sukladno odredbama čl. 49. Standarda te ih, ovisno o suglasnosti nadležne matične razvojne službe i županijskom planu razvoja mreže bibliobusnih usluga, uvrstiti u knjižničnu mrežu pripadajućih općina, gradova i županija. Očekivani je ishod uspostavljanje bibliobusnih službi općina/gradova u skladu sa Standardom i uključivanje u pripadajuću knjižničnu mrežu. Nositelji provedbe aktivnosti jesu županijske matične razvojne službe u suradnji s općinskom/gradskom knjižnicom koja je u procesu osnivanja bibliobusne službe i njihovim osnivačima. U trošak aktivnosti ubraja se redoviti rad djelatnika županijskih matičnih razvojnih službi i ostalih nositelja/sudionika aktivnosti, a predviđeno trajanje aktivnosti u razdoblju 2023. – 2024. Nositelji/sudionici aktivnosti i omjerifinanciranja uređeni su prema čl. 54. Standarda te uključuju županijske matične razvojne službe u suradnji s općinskom/gradskom knjižnicom i njihovim osnivačima, općinama i gradovima koje nemaju narodnu knjižnicu te županijom. Pokazatelj rezultata ove aktivnosti jest dobivena suglasnost nadležne županijske matične i razvojne službe za obavljanje usluga pokretne knjižnice. Primjerice, dobivena suglasnost matične i razvojne službe Knjižnica grada Zagreba i općinske/gradske knjižnice u Zagrebačkoj županiji.

Treća aktivnost 1.1.3. Sve pokretne knjižnice minimalno trebaju pružati knjižnične usluge iz čl. 4. st. 1. Standarda za narodne knjižnice podrazumijeva da opseg usluga koje pojedina županijska matična narodna knjižnica uspostavlja putem bibliobusne službe ovisi o veličini knjižnice i zajednice unutar koje knjižnica djeluje, a očekivani je ishod da pokretna knjižnica ima i pruža predviđene minimalne knjižnične usluge u skladu sa Standardom. Nositelji provedbe aktivnosti jesu županijske matične narodne knjižnice i druge općinske/gradske knjižnice koje imaju bibliobuse. U troškove aktivnosti ubrajaju se troškovi nabave knjižnične građe, programskih aktivnosti, umrežavanja sa županijskom matičnom narodnom knjižnicom (više pod 1.2.2.) te troškovi redovitog rada pokretnih knjižnica, a trajanje aktivnosti predviđeno je u desetogodišnjem razdoblju (2023. – 2032.). Izvori i omjerifinanciranja uređeni su prema čl. 54. Standarda te uključuju županijske matične razvojne službe u suradnji s općinskom/gradskom knjižnicom i njihovim osnivačima, općinama i gradovima, a očekivani je rezultat dostupnost podataka o promjeni trendova u području ostvarenosti knjižničnih usluga iz čl. 4. Standarda za narodne knjižnice koji su dostupni i prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Četvrta aktivnost 1.1.4. Izrada plana uspostave i razvoja knjižničnih usluga u županijama za područja nedostupna bibliobusnom vozilu (u naseljima i zaseocima na otocima i kopnu) obuhvaća izradu plana uspostave drugih oblika knjižničnih usluga za područje pojedine županije (knjižnične stanice, knjižničnog stacionara ili nekog drugog stalnog ili povremenog oblika

knjižničnih usluga) – što će učiniti županijske matične razvojne službe – predviđenih čl. 11. Standarda za područja nedostupna bibliobusnom vozilu kao sastavni dio županijskog plana razvoja mreže bibliobusnih usluga (vidi 1.1.2.). Očekivani je ishod priređen prijedlog županijskih mreža pokretnih knjižnica za optimalnu dostupnost knjižnične građe i usluga u naseljima iz čl. 10., st. 4. Zakona., a koje uključuju i druge organizacijske oblike iz čl. 11. Standarda, kako je prethodno navedeno. Aktivnost provode županijske matične razvojne službe u suradnji s lokalnom samoupravom. Trošak aktivnosti obuhvaćen je redovitim radom djelatnika županijskih matičnih razvojnih službi i lokalne samouprave u razdoblju od 2023. do 2024. godine, a izvor je financiranja lokalna samouprava. Pokazatelj je rezultata usvojen plan aktivnosti 1.1.1. koji obuhvaća izradu županijskog plana razvoja mreže bibliobusnih usluga te uključuje i plan uspostave drugih oblika knjižničnih usluga za optimalnu dostupnost knjižnične građe i usluga u naseljima iz čl. 10., st. 4. Zakona., a koje uključuju i druge organizacijske oblike iz čl. 11. Standarda.

Sljedeća mjera *Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje 2023. do 2027. godine* u kojoj su pokretne knjižnice važan dionik za njezinu provedbu je mjera **1.4. Osiguravanje pristupa i sudjelovanja u kulturi** (poseban cilj 1. Razvoj kulturnog stvaralaštva, produkcije i distribucije). *Program razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj* doprinosi provedbi zadane mjere provedbom aktivnosti koje osiguravaju stvaranje uvjeta za distribuciju knjižničnih usluga. Cilj ovih aktivnosti je razvoj čitateljske publike svih dobnih skupina u područjima bez stacionarnih knjižnica te podizanje razine informacijske, medijske i „zelene“ pismenosti građana. *Programom* je predviđeno jedanaest aktivnosti za provedbu ove mjere.

Prva aktivnost 2.1.1 usmjerena je na osiguranje sredstava za nabavu i opremanje bibliobusa. Na taj način osiguravaju se infrastrukturni kapaciteti za provedbu čl. 10. stavka 4. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti kojim će se osigurati opstojnost postojećih devet bibliobusnih službi u osam županija i uspostava novih bibliobusnih službi u županijskim matičnim narodnim knjižnicama koje takvu službu još nemaju. Provođenje ove aktivnosti odvija se putem dviju podaktivnosti.

Prva je podaktivnost 2.1.1.1. Nabava i opremanje bibliobusa za postojeće bibliobusne službe radi zamjene bibliobusa, a druga podaktivnost je 2.1.1.2. Osnivanje bibliobusnih službi u županijskim matičnim narodnim knjižnicama koje ih nemaju niti su trenutno u procesu njihova osnivanja. Prva podaktivnost obuhvaća nabavu i opremanje bibliobusa za postojeće bibliobusne službe županijskih matičnih narodnih knjižnica u Zagrebu, Zadru i Rijeci zbog potrebe zamjene dotrajalih bibliobusa i osiguranja njihove trajne održivosti. Druga podaktivnost uključuje osnivanje bibliobusnih službi u županijskim matičnim narodnim knjižnicama koje ih nemaju niti su trenutno u procesu njihova osnivanja, a odvijat će se prema rasporedu iz Priloga 6. koja je priređena prema rezultatima iz anketnog upitnika provedenog 2022. godine i dio je akcijskog plana za uspostavu cjelovite mreže pokretnih knjižnica u RH zadesetogodišnje razdoblje (2023. – 2032.). Očekivani je ishod uspostavljen model za planski razvoj infrastrukturnih kapaciteta pokretnih knjižnica (vidi Prilog 6.), a nositelji provedbe aktivnosti i omjeri financiranja utvrđeni su prema čl. 54. Standarda. To su Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno županije te lokalni proračuni gradova/općina i drugi izvori gdje najmanji omjer financiranja iz Državnog proračuna za nabavu i opremanje vozila

iznosi 50 % sredstava. Preostali iznosi trebaju se osigurati iz proračuna županija, gradova/općina ili drugih izvora. U pogledu nabave knjižničnograđe Standardom je predviđeno najmanje 20 % sredstava iz Državnog proračuna RH te 20 % iz proračuna županija. Preostali iznos sredstava za nabavu knjižnične građe može se osigurati iz proračuna gradova i općina obuhvaćenih uslugama bibliobusa te osnivača narodne knjižnice u sastavu koje bibliobus djeluje i/ili drugih izvora.

Druga aktivnost 2.1.2. usmjerena je na osiguravanje sredstava za opremanje bibliobusa suvremenom IKT opremom, umrežavanje pokretnih knjižnica sa županijskom matičnom narodnom knjižnicom i uspostavu javno dostupnih kataloga pokretnih knjižnica na mreži (OPAC). Tom aktivnosti osigurava se provedba odredbi čl. 4. st. 1. Standarda za narodne knjižnice u RH o pristupu javno dostupnom knjižničnom katalogu na mreži, pristupu internetui mrežnim izvorima informacija, pristupu bazama podataka te korištenje računalne i informacijsko-komunikacijske opreme i čl. 50. st. 7. Standarda o dostupnosti računalnog kataloga cjelokupnog fonda matične knjižnice i fonda bibliobusa. Očekivani su ishodi uspostavljenih knjižničnih usluga u skladu sa Standardom, a nositelji provedbe aktivnosti jesu županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga. Sredstva za provedbu ove aktivnosti sastavni su dio troškova navedenih za aktivnosti 1.1.3. i 1.2.1., a predviđeno je trajanje aktivnosti od 2024. do 2032. godine, dok su izvori i omjeri financiranja u skladu s čl. 54. Standarda te uključuju županijske matične razvojne službe u suradnji s općinskom/gradskom knjižnicom i njihovim osnivačima, općinama i gradovima. Pokazatelji rezultata jesu podaci o promjeni trendova u području ostvarenosti odredbi čl. 4. st. 1. te čl. 50. st. 7. Standarda za narodne knjižnice koji su prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Treća aktivnost 2.1.3. jest pripremanje projektne dokumentacije i osiguravanje sredstava za izgradnju stacioniranih prostorija bibliobusne službe i bibliobusa. Tom aktivnostiosiguravaju se uvjeti iz čl. 56. Standarda za narodne knjižnice u RH koji omogućuju smještaj i redovitu zamjenu fonda, obavljanje knjižnične administracije, održavanje bibliobusa i produljenje njegova vijeka trajanja. Očekivani je ishod osiguranje prostornih uvjeta za rad bibliobusne službe, smještaj i zaštita bibliobusa u skladu sa Standardom, a nositelji provedbe aktivnosti jesu županijske matične narodne knjižnice i jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno županije te lokalna samouprava (općine, gradovi). Troškovi aktivnosti podmiruju se iz regionalnog (županijskog) proračuna i lokalnog proračuna (općine, gradovi) te Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske i drugih izvora, a trajanje aktivnosti predviđeno je u razdoblju od 2024. do 2032. godine. Izvori i omjeri financiranja predviđeni su u skladu s čl. 54. Standarda, a pokazatelji rezultata jesu dostupnost podataka o izgradnji, adaptaciji ili opremanju stacionarnih prostorija bibliobusne službe i bibliobusa prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Četvrta aktivnost 2.1.4. uključuje osiguravanje sredstava za izgradnju fonda prema Standardu za narodne knjižnice, uključujući građu na daljinu (e-knjige, audioknjige, videoigre i sl.) te podrazumijeva da knjižnični fond pokretne knjižnice treba biti aktualan i sadržajno namijenjen

svim dobnim skupinama građana, uzimajući u obzir potrebe i raznolikost lokalne zajednice. Očekivani ishod ove mjere jest osiguranje uvjeta iz čl. 17., čl. 19. i 20. te čl. 50. Standarda za narodne knjižnice u RH u pogledu sadržaja, strukture, vrste i veličine fondova pokretnih knjižnica, a nositelji su aktivnosti županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga. Trošak aktivnosti podmiruje Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, regionalni (županijski) proračun te lokalni proračun (općine, gradovi), a predviđeno je trajanje aktivnosti kontinuirano u idućem desetogodišnjem razdoblju. Izvori i omjeri financiranja predviđeni su u skladu s čl. 54. Standarda, a pokazatelji rezultata jesu dostupnost podataka o ostvarenosti Standarda za narodne knjižnice u pogledu vrste, veličine i strukture knjižničkog fonda te njihov prikaz u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Provođenje ove aktivnosti dodatno se odvija putem **podaktivnosti 2.1.4.1.** koja uključuje osiguravanje sredstava za izgradnju knjižničnih zbirki za osobe sa specifičnim potrebama, kao što su zbirke građe s uvećanim tiskom, na jednostavnom i jasnom jeziku, za ranjive skupine društva ili neke druge specifične zbirke. To uključuje izgradnju knjižničnih zbirki koje osiguravaju pristup specijaliziranoj knjižničnoj građi (zvučnim knjigama, knjigama s uvećanim tiskom, građi laganoj za čitanje odnosno građi na jednostavnom i jasnom jeziku) za starije i osobe s teškoćama čitanja te socijalno isključene skupine stanovništva, a predviđeni je ishod usklađenost knjižničkog fonda s potrebama lokalne zajednice.

Peta aktivnost 2.1.5. odnosi se na osiguravanje sredstava za rad stručnih knjižničarskih djelatnika u bibliobusu, a osigurava se putem odredba čl. 53. Standarda za rad stručnog osoblja. Očekivani je ishod da su osigurani uvjeti za učinkovitu i kvalitetnu knjižničnu uslugu bibliobusa, a nositelji provedbe aktivnosti jesu županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga. Trošak aktivnosti se nadoknađuje iz regionalnog (županijskog) proračuna te lokalnih proračuna (općine, gradovi) a trajanje je aktivnosti kontinuirano u idućem desetogodišnjem razdoblju. Izvori i omjeri financiranja predviđeni su u skladu s čl. 54. Standarda, a pokazatelji rezultata jesu podatci o ostvarenosti odredbi o broju i strukturi zaposlenih iz čl. 53. Standarda za narodne knjižnice prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Provođenje ove aktivnosti odvija se putem **podaktivnosti 2.1.5.1.** koja uključuje osiguravanje sredstava za stalno stručno usavršavanje knjižničarskih djelatnika te podrazumijeva da knjižničarsko osoblje ima obvezu stalnog stručnog usavršavanja sukladno čl.

28. Standarda, čime se omogućuje kontinuirano praćenje razvoja knjižničarske struke te stjecanje novih znanja, kompetencija i vještina knjižničarskog osoblja.

Šesta je aktivnost 2.1.6. Subvencioniranje troškova besplatnog članstva za djecu i mlade do 18 godina s tendencijom potpunog ukidanja članarina. Zbog potrebe slobodnog pristupa informacijama i znanju u zemljama EU prisutna je tendencija ukidanja članarina za sve korisnike. Time se postiže i veći obuhvat stanovništva knjižničnom uslugom. Očekivani je ishod veći broj

korisnika knjižničnih usluga, slobodan pristup informacijama i znanju stanovnicima rijetko naseljenih i slabo nastanjenim područja, viša razina informacijske i medijske pismenost stanovnika te socijalna inkluzija i veći broj čitatelja osposobljenih za aktivno i kritičko čitanje. Nositeljice provedbe aktivnosti jesu županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga, a trošak aktivnosti ovisi o broju stanovnika/korisnika određene županije i predviđen je za iduće desetogodišnje razdoblje (2023. – 2032.). Izvor su financiranja regionalni (županijski) proračun te lokalni proračun (općine, gradovi), a pokazatelj je rezultata dostupnost podataka o broju novih korisnika, o obuhvatu stanovništva te udjelu djece i mladih u ukupnom broju korisnika koji su prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Sedma (2.1.7.) i osma (2.1.8.) aktivnost jesu: Podizanje razine informacijske i medijske pismenosti organiziranjem edukacijskih programa za korisnike svih dobnih skupina u području korištenja knjižničnom građom, informacijskim izvorima i tehnologijom uključujući besplatan pristup internetu te Razvoj čitateljske publike organiziranjem programa poticanja čitanja za sve dobne skupine u skladu s Nacionalnom strategijom poticanja čitanja za razdoblje od 2017. do 2022. godine. Ove aktivnosti podrazumijevaju bibliobuse kao jedinu pristupnu točku izvorima stručnih i znanstvenih informacija za cjelokupno stanovništvo koji svojim fondom i programima pridonose razvoju čitateljske publike u rijetko naseljenim i slabo nastanjenim područjima te organiziranje obrazovnih, informativnih i kulturnih programa za cjelokupno stanovništvo u područjima gdje takvi sadržaji nisu dostupni. Priređivanje kvalitetnih strukturiranih programa dodatno potiču razvoj interesa za čitanje. Uz pojedinačne programe knjižnica, koji se priređuju s lokalnim kulturnim i umjetničkim dionicima, planira se priređivanje recentnih programa s dionicima od nacionalnog značaja. Predviđeno je da se ovi programi financiraju iz Državnog proračuna na pozicijama Ministarstva kulture i medija RH, dok bi se izbor programa odvijao na temelju raspisivanja natječaja za izvršitelje gostujućih kulturnih programa u bibliobusima (primjerice Javnim pozivom za predlaganje programa za razvoj publike). Očekivani je ishod ovih mjera porast broja korisnika i posudbe knjižnične građe (Razvoj publike u kulturi), a nositelji provedbe aktivnosti jesu županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga u suradnji s drugim referentnim dionicima (institucijama, udrugama i dr.). Izvori financiranja navedenih aktivnosti jesu regionalni (županijski) proračun te lokalni proračun (općine, gradovi), zatim Državni proračun na pozicijama Ministarstva kulture i medija RH putem programa javnih potreba u kulturi za dodjelu sredstava za financiranje akcija i manifestacija u knjižničnoj djelatnosti u skladu s Nacionalnim planom poticanja čitanja, Razvojem publike u kulturi, knjižnične djelatnosti i sl. te proračuni i aktivnosti iz ostalih izvora (dionika u provedbi programa). Pokazatelj je rezultata isti kao u aktivnosti (2.1.6.), a odnosi se na dostupnost podataka o broju novih korisnika, o obuhvatu stanovništva te udjelu djece i mladih u ukupnom broju korisnika koji su prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Deveta je aktivnost 2.1.9. Razvijanje učinkovitog modela međusobne programske suradnje bibliobusnih službi u realizaciji programa za marginalizirane i ranjive skupine društva koja uključuje i razvijanje stručnih kompetencija knjižničnog osoblja na tom području. Potrebno je poticati međusobno dijeljenje programa i programskih praksi među bibliobusimaza socijalno isključene skupine stanovništva (nezaposlene osobe, osobe s niskim stupnjem obrazovanja, niskim prihodima, lošim uvjetima stanovanja, lošim zdravstvenim stanjem, osobe u doticaju s kriminalom, disfunkcionalne obitelji i dr.). Ovime mogu biti obuhvaćene osobe s iskustvom života u beskućništvu, imigranti i azilanti, osobe u kaznenim ustanovama, osobe s invaliditetom, osobe s teškoćama čitanja, pripadnici pojedinih etničkih zajednica, starije osobe, pripadnici različitih seksualnih i rodni identiteta, osobe s intelektualnim i razvojnim teškoćama i dr. Očekivani je ishod veći broj programa za marginalizirane i ranjive skupine društva i veća kompetencija knjižničnog osoblja za rad s pripadnicima ovih skupina. Nositelji su aktivnosti županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga u suradnji s drugim referentnim dionicima (institucijama, udrugama i dr.). Trošak aktivnosti obuhvaćen je u okviru redovitog rada knjižničara, troškova za programske aktivnosti bibliobusa te sredstva i aktivnosti ostalih dionika, a trajanje je predviđeno u idućem desetogodišnjem razdoblju (2023. – 2032.). U pogledu izvora financiranja predviđeni su regionalni (županijski) proračun te lokalni proračun (općine, gradovi) te proračuni i aktivnosti iz ostalih izvora (dionika u provedbi programa). Pokazatelji rezultata isti su kao i u prethodnim aktivnostima (2.1.6., 2.1.7., 2.1.8.) te obuhvaćaju dostupnost podataka o broju organiziranih programa i broju sudionika koji su prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Deseta aktivnost 2.1.10. Podizanje razine „zelene pismenosti“ građana provodi se organiziranjem edukacijskih programa iz područja „zelene pismenosti“ kojima se podiže razina svijesti građana o energetskej uštedi, očuvanju prirode i održivom razvoju te ponašanje u skladu s time. Očekivani je ishod osiguravanje više razine svijesti građana o energetskej uštedi, očuvanju prirode i održivom razvoju. Nositelji provedbe aktivnosti jesu županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga u suradnji s drugim referentnim dionicima (institucijama, udrugama i dr.), a troškovi aktivnosti obuhvaćeni su u okviru redovitog rada knjižničara, troškova za programske aktivnosti bibliobusa te sredstva i aktivnosti ostalih dionika, dok je trajanje ove aktivnosti predviđeno u idućem desetogodišnjem razdoblju (2023. – 2032.). Planirani izvori financiranja jesu regionalni (županijski) proračun te lokalni proračun (općine, gradovi) te proračuni i aktivnosti iz ostalih izvora (dionika u provedbi programa) uključujući bibliobuse te sredstva udruga i drugih organizacija. Pokazatelj je rezultata dostupnost podataka o broju priređenih programa iz područja „zelene pismenosti“ koji su prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Jedanaesta aktivnost 2.1.11. Zaštita okoliša i, ovisno o mogućnostima, prilagodba poslovanja pokretnih knjižnica konceptu „zelenih knjižnica“ (električna vozila, vozila s najmanjom mogućom emisijom štetnih plinova i sl.) bavi se zaštitom okoliša koja je ugrađena u rad bibliobusa prema uvjetima iz Dodatka 1. Standarda za narodne knjižnice – Vrste vozila,

konstrukcija vozila, unutarnje uređenje bibliobusa, sigurnost i zaštita okoliša. Predviđeni je ishod osiguravanje zaštite okoliša prema uvjetima iz prethodno spomenutog Dodatka 1. Standarda za narodne knjižnice, a nositelji provedbe aktivnosti jesu županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga. Procjena troška obuhvaća sredstva koja su sastavni dio troškova navedenih za aktivnosti 1.1.3. i 2.1.1., a trajanje aktivnosti kao i kod prve aktivnosti (2.1.10.) predviđeno je u idućem desetogodišnjem razdoblju (2023. – 2032.). Izvori i omjeri financiranja uređeni su prema čl.

54. Standarda te uključuju županijske matične razvojne službe u suradnji s općinskom/gradskom knjižnicom i njihovim osnivačima, općinama i gradovima, a očekivani je rezultat dostupnost podataka o prilagodbi poslovanja pokretnih knjižnica konceptu „zelenih knjižnica“ (električna vozila, vozila s najmanjom mogućom emisijom štetnih plinova i sl.) koji su prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

6. Dinamika nabave bibliobusa u Republici Hrvatskoj

Procjena potrebnih sredstava za razdoblje od 2024. do 2032. za nabavu vozila, njihovo opremanje, nabavu potrebne knjižne i neknjižne građe te redoviti rad bibliobusne službe u RH iznosi gotovo 20 milijuna eura.

Prema Standardu za narodne knjižnice financiranje nabave i opremanja bibliobusa predviđeno je u omjeru od najmanje 50 % iz Državnog proračuna Republike Hrvatske i 50 % iz proračuna županija, gradova ili općina te drugih izvora. U proteklom razdoblju nabava bibliobusa bila je uspješno sufinancirana i putem projekata u sklopu EU fondova te se očekuje i nastavak sufinanciranja nabave bibliobusa u narednoj financijskoj perspektivi.

Temeljem obavljene stručne analize stanja pokretnih knjižnica izrađen je redosljed prioriteta nabave bibliobusa u RH za razdoblje od 2024. do 2032. bez obzira na moguće izvore financiranja. Redosljed prioriteta i objašnjenja s terminskim planom izrađenim na temelju podataka o starosti bibliobusa i planova županijskih matičnih knjižnica o uspostavi bibliobusnih službi prikazan je u **Prilogu 5**.

Posebno će se poticati zamjena zastarjelih bibliobusa već postojećih službi, zatim osnivanje novih bibliobusnih službi te osnaživanje postojećih službi novim vozilima kao i kreiranjem novih knjižničnih usluga.

Ukoliko nisu dostupni drugi izvori financiranja potrebno je osigurati odgovarajuća sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske i proračuna županija, gradova ili općina te drugih izvora kako bi se realizirala nabava bibliobusa kroz Program gradnje, rekonstrukcije i opremanja kulturne infrastrukture.

Predložena dinamika nabave bibliobusa bit će usklađena s brojem bibliobusnih službi i stanjem njihovih infrastrukturnih kapaciteta temeljem godišnjeg izvješća Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi uvažavajući potrebe korisnika i trendove zelene politike i digitalne transformacije.

7. Okvir za praćenje i vrednovanje

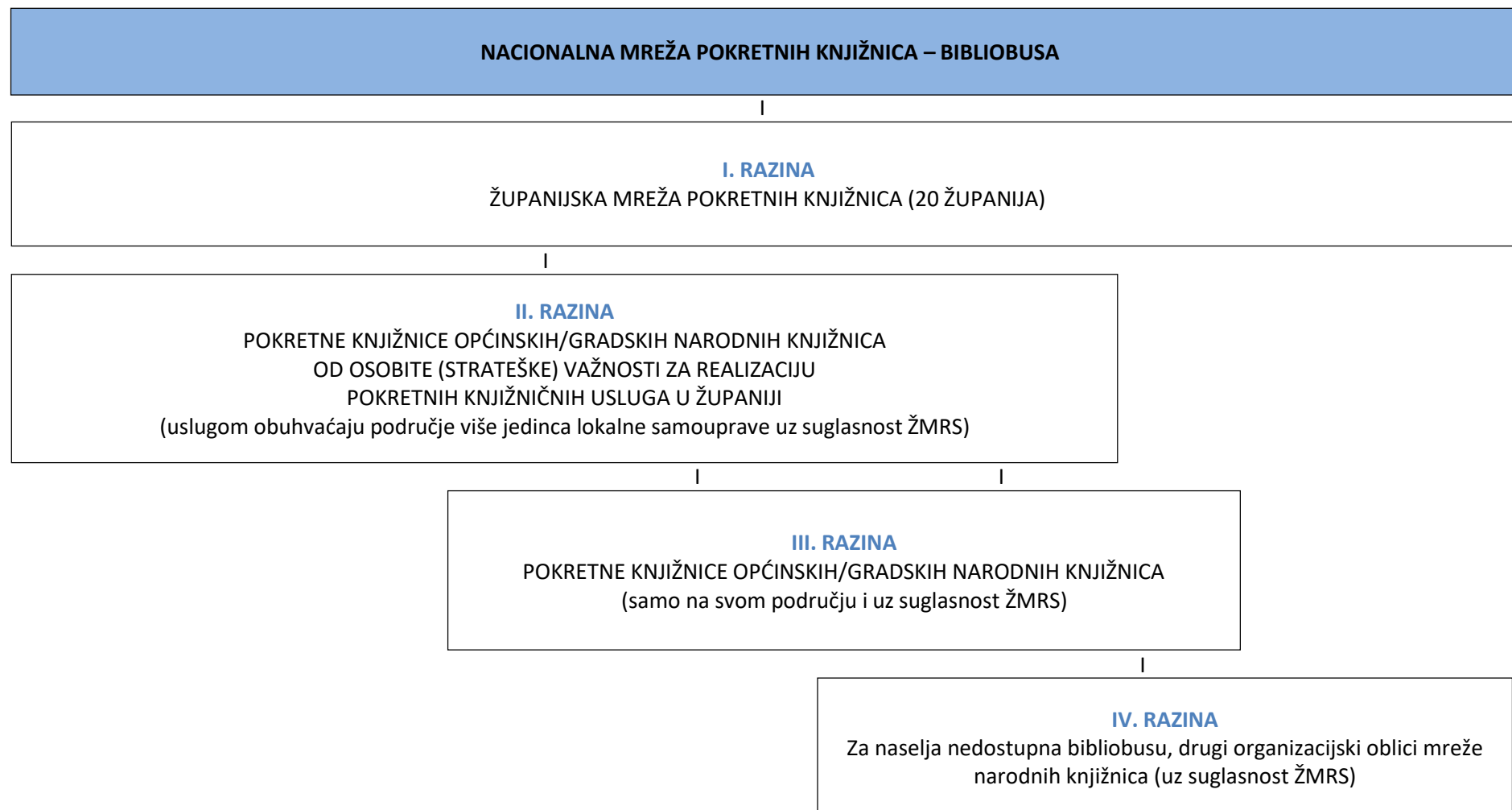
Ministarstvo kulture i medija RH kontinuirano će pratiti ostvarivanje *Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj*. U tu svrhu Hrvatsko knjižnično vijeće i Stručno vijeće županijskih matičnih razvojnih službi pratit će uspješnost provedbe *Programa*. Ova će tijela na godišnjoj razini izvještavati Ministarstvo kulture i medija RH o ostvarenju *Programa* i o izazovima s kojima se u njegovoj realizaciji susreću.

Godišnje izvješće o provedbi posebnih ciljeva i ostvarivanju pokazatelja *Programa* Stručno vijeće županijskih matičnih razvojnih službi podnijet će Hrvatskom knjižničnom vijeću do 1. ožujka za prethodnu godinu. Hrvatsko knjižnično vijeće će na temelju godišnjeg izvješća prema potrebi preporučiti nastavak provedbe ili dopunu/izmjenu aktivnosti *Programa* kako bi se uklonile uočene smetnje i prepreka u njegovoj provedbi, odnosno prilagodile suvremenim potrebama i trendovima knjižničkog poslovanja.

U cilju sustavnog procesa prikupljanja, analize i obrade podataka te pružanja pravovremenih i relevantnih informacija radi praćenja i izvještavanja o provedbi predviđenih aktivnosti, kao i njihova ažuriranja, Stručno vijeće županijskih matičnih razvojnih službi izradit će upitnik za unos podataka (evaluacijski listić).

Radi javne dostupnosti podataka o provedbi *Programa* godišnja izvješća Stručnog vijeća objavljivat će se na Portalu matične djelatnosti knjižnica u RH i stranicama Ministarstva kulture i medija RH.

Prilog 1. Pokretne knjižnice u RH prema ustroju. Grafički prikaz.

Nacrt Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje 2023. do 2027.		PROGRAM RAZVOJA MREŽE POKRETNIH KNJIŽNICA U REPUBLICI HRVATSKOJ						
POSEBNI CILJEVI	MJERE	AKTIVNOSTI	SAŽETAK AKTIVNOSTI	OČEKIVANI ISHODI	NOSITELJI PROVEDBE AKTIVNOSTI	PREDVIĐENO TRAJANJE AKTIVNOSTI	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI REZULTATA
1. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja (3.)	1.1. Razvoj stručnih i infrastrukturnih kapaciteta arhiva, knjižnica i muzeja (3.2.)	1.1.1. Izrada županijskog plana razvoja mreže bibliobusnih usluga, strateški dokument županijskih matičnih narodnih knjižnica koje nemaju uspostavljenu županijsku bibliobusnu službu.	1.1.1. Županijske matične narodne knjižnice koje nemaju uspostavljenu županijsku bibliobusnu službu izradit će županijski program razvoja mreže bibliobusnih usluga, strateški dokument za uspostavu i razvoj mreže bibliobusnih usluga na svom području.	1.1.1. Priredjen prijedlog županijskih mreža pokretnih knjižnica za optimalnu dostupnost knjižnične građe i usluga u naseljima iz čl. 10, st. 4. Zakona.	1.1.1. Županijske matične narodne knjižnice u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu i Zagrebu i jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno županije.	1.1.1. Trošak aktivnosti: u okviru redovnog rada voditelja županijskih matičnih razvojnih službi. Trajanje aktivnosti: 2023. - 2024.	1.1.1. Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske (za plaće voditelja ŽMRS-a).	1.1.1. Usvojeni planovi razvoja županijskih mreža bibliobusnih usluga uz suglasnost matične knjižnice za Brodsko-posavsku županiju, Dubrovačko-neretvansku županiju, Istarsku županiju, Krapinsko-zagorsku županiju, Ličko-senjsku, Osječko-baranjsku županiju, Požeško-slavonsku županiju, Sisačko-moslavačku županiju, Šibensko-kninsku županiju, Varaždinsku i Zagrebačku županiju.
		1.1.2. Uključivanje općinskih/gradskih bibliobusnih službi, u knjižničnu mrežu općine/grada i županije prema čl. 49. Standarda.	1.1.2. Bibliobusne službe u postupku osnivanja pri općinskoj/gradskoj knjižnici (Vrpolje, Poreč, Hrvatska Kostajnica, Lekenik, Novi Marof) organizirati sukladno odredbama čl. 49. Standarda te ih, ovisno o suglasnosti nadležne matične razvojne službe i županijskom planu razvoja mreže bibliobusnih usluga, uvrstiti u knjižničnu mrežu pripadajućih općina, gradova i županija.	1.1.2. Bibliobusne službe općina/gradova uspostavljene u skladu sa Standardom i uključene u pripadajuću knjižničnu mrežu.	1.1.2. Županijske matične razvojne službe u suradnji s općinskom/gradskom knjižnicom koja je u procesu osnivanja bibliobusne službe i njihovim osnivačima.	1.1.2. Trošak aktivnosti: u okviru redovnog rada djelatnika ŽMRS-a i ostalih nositelja/sudionika aktivnosti. Trajanje aktivnosti: 2023. - 2024.	1.1.2. Izvori i omjeri financiranja prema čl. 54. Standarda.	1.1.2. Suglasnost nadležne županijske matične i razvojne službe za obavljanje usluga pokretne knjižnice.

Nacrt Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje 2023. do 2027.		PROGRAM RAZVOJA MREŽE POKRETNIH KNJIŽNICA U REPUBLICI HRVATSKOJ						
POSEBNI CILJEVI	MJERE	AKTIVNOSTI	SAŽETAK AKTIVNOSTI	OČEKIVANI ISHODI	NOSITELJI PROVEDBE AKTIVNOSTI	PREDVIĐENO TRAJANJE AKTIVNOSTI	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI REZULTATA
		1.1.3. Uspostava knjižničnih usluga prema čl. 4. Standarda za narodne knjižnice.	1.1.3. Sve pokretne knjižnice minimalno trebaju pružati knjižnične usluge iz čl. 4 st. 1. Standarda.	1.1.3. Uspostavljene knjižnične usluge u skladu sa Standardom.	1.1.3. Županijske matične narodne knjižnice i druge općinske/gradske knjižnice koje imaju bibliobuse.	1.1.3. Trošak aktivnosti: Troškovi nabave knjižnične građe, troškovi za programske aktivnosti, troškovi umrežavanja sa županijskom matičnom narodnom knjižnicom (više pod 1.2.2.) i troškovi redovnog rada pokretnih knjižnica. Trajanje aktivnosti: 2023. - 2024.	1.1.3. Izvori i omjeri financiranja prema čl. 54. Standarda.	1.1.3. Podaci o promjeni trendova u području ostvarenosti knjižničnih usluga iz čl. 4. Standarda za narodne knjižnice prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.
		1.1.4. Izrada plana uspostave i razvoja knjižničnih usluga u županijama za područja nedostupna bibliobusnom vozilu (u naseljima i zaseocima na otocima i kopnu).	1.1.4. Za područja nedostupna bibliobusnom vozilu, Županijske matične razvojne službe izradit će plan uspostave drugih oblika knjižničnih usluga za područje pripadajuće županije (knjižnične stanice, knjižničkog stacionara ili nekog drugog stalnog ili povremenog oblika knjižničnih usluga) predviđenih čl. 11. Standarda. Ovaj plan je sastavni dio županijskog plana razvoja mreže bibliobusnih usluga (vidi: 1.1.2.).	1.1.4. Priredjen prijedlog županijskih mreža pokretnih knjižnica za optimalnu dostupnost knjižnične građe i usluga u naseljima iz čl. 10, st. 4. Zakona., a koje uključuju i druge organizacijske oblike iz čl. 11. Standarda.	1.1.4. Županijske matične razvojne službe u suradnji s lokalnom samoupravom.	1.1.4. Trošak aktivnosti: u okviru redovnog rada djelatnika ZMRS-a i lokalne samouprave. Trajanje aktivnosti: 2023. - 2024.	1.1.4. Lokalna samouprava	1.1.4. Usvojen plan iz aktivnosti 1.1.1. koji uključuje i plan uspostave drugih oblika knjižničnih usluga za optimalnu dostupnost knjižnične građe i usluga u naseljima iz čl. 10, st. 4. Zakona., a koje uključuju i druge organizacijske oblike iz čl. 11. Standarda.

Prilog 2. Sažetak Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj Grafički prikaz.

Nacrt Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje 2023. do 2027.		PROGRAM RAZVOJA MREŽE POKRETNIH KNJIŽNICA U REPUBLICI HRVATSKOJ						
POSEBNI CILJEVI	MJERA	AKTIVNOSTI	SAŽETAK AKTIVNOSTI	OČEKIVANI ISHODI	NOSITELJI PROVEDBE AKTIVNOSTI	PREDVIĐENO TRAJANJE AKTIVNOSTI	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI REZULTATA
2. Razvoj kulturnog stvaralaštva, produkcije i distribucije (1.)	2.1. Osiguravanje pristupa i sudjelovanja u kulturi (1.4.)	2.1.1. Osiguranje sredstava za nabavu i opremanje bibliobusa.	2.1.1. Osiguravaju se infrastrukturni kapaciteti za provedbu čl. 10. stavka 4. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti kojim će se osigurati opstojnost postojećih bibliobusnih službi i uspostavu novih. Provođenje ove aktivnosti odvija se kroz dvije produktivnosti koje uključuju (vidi: 1.2.1.1. i 1.2.1.2.):	2.1.1. Uspostavljen model za planski razvoj infrastrukturnih kapaciteta pokretnih knjižnica (vidi: Prilog 6.).	2.1.1. Nositelji i omjeri financiranja prema čl. 54. Standarda su Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno županije te lokalna samouprava (općine, gradovi).	2.1.1. Trajanje aktivnosti: 2024. – 2032.	2.1.1. Državni proračun s pozicije Ministarstva kulture i medija, jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno županije te lokalna samouprava (općine, gradovi) i drugih izvora.	2.1.1. Osigurana sredstva za nabavu i opremanje bibliobusa.
		2.1.1.1. Nabava i opremanje bibliobusa za postojeće bibliobusne službe radi zamjene bibliobusa	2.1.1.1. Nabava i opremanje bibliobusa za postojeće bibliobusne službe županijskih matičnih narodnih knjižnica u Rijeci, Zadru i Zagrebu zbog potrebe zamjene dotrajalih bibliobusa i osiguranja njihove trajne održivosti.					
		2.1.1.2. Osnivanje bibliobusnih službi u županijskim matičnim narodnim knjižnicama koje ih nemaju niti su trenutno u procesu njihova osnivanja	2.1.1.2. Osnivanje bibliobusnih službi u županijskim matičnim narodnim knjižnicama koje ih nemaju niti su trenutno u procesu njihova osnivanja					

Prilog 2. Sažetak Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj Grafički prikaz.

Nacrt Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje 2023. do 2027.		PROGRAM RAZVOJA MREŽE POKRETNIH KNJIŽNICA U REPUBLICI HRVATSKOJ						
POSEBNI CILJEVI	MJERA	AKTIVNOSTI	SAŽETAK AKTIVNOSTI	OČEKIVANI ISHODI	NOSITELJI PROVEDBE AKTIVNOSTI	PREDVIĐENO TRAJANJE AKTIVNOSTI	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI REZULTATA
		2.1.2. Osiguravanje sredstava za opremanje bibliobusa suvremenom IKT opremom, umrežavanje pokretnih knjižnica sa županijskom matičnom narodnom knjižnicom i uspostava javno dostupnih kataloga pokretnih knjižnica na mreži (OPAC).	2.1.2. Osigurava se provedba odredbi čl. 4. st. 1. Standarda za narodne knjižnice u RH o pristupu javno dostupnom knjižničnom katalogu na mreži, pristupu internetu i mrežnim izvorima informacija, pristupu bazama podataka te korištenje računalne i informacijsko-komunikacijske opreme i čl. 50. st. 7. Standarda o dostupnosti računalnog kataloga cjelokupnog fonda matične knjižnice i fonda bibliobusa.	2.1.2. Uspostavljene knjižnične usluge u skladu sa Standardom.	2.1.2. Županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga	2.1.2. Trajanje aktivnosti: 2024. – 2032. godina	2.1.2. Izvori i omjeri financiranja prema čl. 54. Standarda.	2.1.2. Podaci o promjeni trendova u području ostvarenosti odredbi čl. 4. st. 1. te čl. 50. st. 7. Standarda za narodne knjižnice prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.
		2.1.3. Pripremanje projektne dokumentacije i osiguravanje sredstava za izgradnju stacionarnih prostorija bibliobusne službe i bibliobusa.	2.1.3. Osiguravaju se uvjeti iz čl. 56. Standarda za narodne knjižnice u RH koji omogućuju smještaj i redovitu zamjenu fonda, obavljanje knjižnične administracije, održavanje bibliobusa i produljenje njegova vijeka trajanja.	2.1.3. Osigurani prostori uvjeti za rad bibliobusne službe, smještaj i zaštita bibliobusa u skladu sa Standardom.	2.1.3. Županijske matične narodne knjižnice, jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno županije te lokalna samouprava (općine, gradovi).	2.1.3. Trošak aktivnosti: jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno županije te lokalna samouprava (općine, gradovi), Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske i drugi izvori. Trajanje aktivnosti: 2024. - 2032. godina	2.1.3. Izvori i omjeri financiranja prema čl. 54. Standarda.	2.1.3. Podaci o izgradnji, adaptaciji ili opremanju stacionarnih prostorija bibliobusne službe i bibliobusa prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Nacrt Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje 2023. do 2027.		PROGRAM RAZVOJA MREŽE POKRETNIH KNJIŽNICA U REPUBLICI HRVATSKOJ						
POSEBNI CILJEVI	MJERA	AKTIVNOSTI	SAŽETAK AKTIVNOSTI	OČEKIVANI ISHODI	NOSITELJI PROVEDBE AKTIVNOSTI	PREDVIĐENO TRAJANJE AKTIVNOSTI	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI REZULTATA
		2.1.4. Osiguravanje sredstava za izgradnju fonda prema Standardu za narodne knjižnice, uključujući i građu na daljinu (e-knjige, audio-knjige, video igre i sl.)	2.1.4. Knjižnični fond pokretne knjižnice treba biti aktualan i sadržajno namijenjen svim dobnim skupinama građana, uvažavajući potrebe i raznolikost lokalne zajednice.	2.1.4. Osigurani uvjeti iz čl. 17., čl. 19. i 20. te čl. 50. Standarda za narodne knjižnice u RH u pogledu sadržaja, strukture, vrste i veličine fondova pokretnih knjižnica.	2.1.4. Županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga	2.1.4. Trošak aktivnosti: Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske i jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno županije te lokalna samouprava (općine, gradovi). Trajanje aktivnosti: kontinuirano	2.1.4. Izvori i omjeri financiranja prema čl. 54. Standarda.	2.1.4. Podaci o ostvarenosti Standarda za narodne knjižnice u pogledu vrste, veličine i strukture knjižničnog fonda prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.
		2.1.4.1. Osiguravanje sredstava za izgradnju knjižničnih zbirki za osobe sa specifičnim potrebama, kao što su zbirke građe s uvećanim tiskom, na jednostavnom i jasnom jeziku, za ranjive skupine društva ili neke druge specifične zbirke.	2.1.4.1. Izgrađuju se knjižnične zbirke koje osiguravaju pristup specijaliziranoj knjižničnoj građi (zvučnim knjigama, knjigama s uvećanim tiskom, građi laganoj za čitanje odnosno građi na jednostavnom i jasnom jeziku) za starije i osobe s teškoćama čitanja te socijalno isključene skupine stanovništva.	2.1.4.1. Knjižnični fond usklađen s potrebama lokalne zajednice.				
		2.1.5. Osiguravanje sredstava za rad stručnih knjižničarskih djelatnika u bibliobusu	2.1.5. Osigurava se odredba čl. 53. Standarda za rad stručnog osoblja.	2.1.5. Osiguravaju se uvjeti za učinkovitu i kvalitetnu knjižničnu uslugu bibliobusa.	2.1.5. Županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga	2.1.5. Trošak aktivnosti: jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno županije te Lokalna samouprava (općine, gradovi). Trajanje aktivnosti: kontinuirano	2.1.5. Izvori i omjeri financiranja prema čl. 54. Standarda.	2.1.5. Podaci o ostvarenosti odredbi o broju i strukturi zaposlenih iz čl. 53. Standarda za narodne knjižnice prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Nacrt Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje 2023. do 2027.		PROGRAM RAZVOJA MREŽE POKRETNIH KNJIŽNICA U REPUBLICI HRVATSKOJ						
POSEBNI CILJEVI	MJERA	AKTIVNOSTI	SAŽETAK AKTIVNOSTI	OČEKIVANI ISHODI	NOSITELJI PROVEDBE AKTIVNOSTI	PREDVIĐENO TRAJANJE AKTIVNOSTI	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI REZULTATA
		2.1.5.1. Osiguravanje sredstava za stalno stručno usavršavanje knjižničarskih djelatnika	2.1.5.1. Knjižničarsko osoblje ima obvezu stalnog stručnog usavršavanja sukladno čl. 28. Standarda čime se omogućuje kontinuirano praćenje razvoja knjižničarske struke te stjecanje novih znanja, kompetencija i vještina knjižničarskog osoblja.					
		2.1.6. Subvencioniranje troškova besplatnog članstva za djecu i mlade do 18 godina s tendencijom potpunog ukidanja članarina	2.1.1. Tendencija ukidanje članarina radi osiguranja slobodnog pristupa informacijama i znanju prisutna je u zemljama EU. Time se postiže i veći obuhvat stanovništva knjižničnom uslugom.	2.1.6. Veći broj korisnika knjižničnih usluga, slobodan pristup informacijama i znanju stanovnicima rijetko naseljenih i nenaseljenih područja, viša razina informacijske i medijske pismenosti stanovnika te socijalna inkluzija i veći broj čitatelja.	2.1.6. Županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga	2.1.6. Trošak aktivnosti: ovisno o brojustanovnika /korisnika Trajanje aktivnosti: 2023. - 2032. godina	2.1.6. Proračuni jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županije te lokalna samouprava (općine, gradovi).	2.1.6. Podaci o broju novih korisnika, podaci o obuhvatu stanovništva te udjelu djece i mladih u ukupnom broju korisnika prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Prilog 2. Sažetak Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj Grafički prikaz.

		<p>2. 1.7. Podizanje razine informacijske i medijske pismenosti organiziranjem edukacijskih programa za korisnike svih dobnih skupina u području korištenja</p>	<p>2. 1.8. Bibliobusi su jedina pristupna točka izvorima stručnih i znanstvenih informacija za cjelokupno stanovništvo rijetko naseljenih i nenaseljenih područja. Organiziraju</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Nacrt Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje 2023. do 2027.		PROGRAM RAZVOJA MREŽE POKRETNIH KNJIŽNICA U REPUBLICI HRVATSKOJ						
POSEBNI CILJEVI	MJERA	AKTIVNOSTI	SAŽETAK AKTIVNOSTI	OČEKIVANI ISHODI	NOSITELJI PROVEDBE AKTIVNOSTI	PREDVIĐENO TRAJANJE AKTIVNOSTI	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI REZULTATA
		knjižničnom građom, informacijskim izvorima i tehnologijom te besplatan pristup internetu.	obrazovne, informacijske i kulturne programe za cjelokupno stanovništvo u područjima gdje takvi sadržaji nisu dostupni.					
		2.1.8. Razvoj čitateljske publike organiziranjem programa poticanja čitanja za sve dobne skupine u skladu s Nacionalnim planom poticanja čitanja	2.1.8. Bibliobusi svojomfodom i programima pridonose razvoju čitateljske publike u područjima gdje takvisadržaji nisu dostupni.	2.1.8. Porast broja korisnika i posudbe knjižnične građe (Razvoj publike u kulturi)	2.1.7. i 2.1.8. Županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga u suradnji s drugim referentnim dionicima (institucijama, udrugama i dr.) .	2.1.7. i 2.1.8. Trajanje aktivnosti:2023. - 2032. godina	2.1.7. i 2.1.8. Proračuni jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županije te lokalna samoprava (općine, gradovi), državni proračun na pozicijama MKM-a (pozicija NSPČ , Razvoj publike u kulturi, knjižnična djelatnost i sl.) te proračuni i aktivnosti iz ostalih izvora (dionika u provedbi programa)	2.1.7. i 2.1.8. Podaci o broju održanih programa, broju sudionika (publike), trendovi u članstvu/posudbi prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Nacrt Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje 2023. do 2027.		PROGRAM RAZVOJA MREŽE POKRETNIH KNJIŽNICA U REPUBLICI HRVATSKOJ						
POSEBNI CILJEVI	MJERA	AKTIVNOSTI	SAŽETAK AKTIVNOSTI	OČEKIVANI ISHODI	NOSITELJI PROVEDBE AKTIVNOSTI	PREDVIĐENO TRAJANJE AKTIVNOSTI	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI REZULTATA
		2.1.9. Razvijanje učinkovitog modela međusobne programske suradnje bibliobusnih službi u realizaciji programa za marginalizirane i ranjive skupine društva koja uključuje i razvijanje stručnih kompetencija knjižničnog osoblja na tom području	2.1.9. Socijalnu isključenost najčešće uzrokuje nezaposlenost, loše obrazovanje, niski prihodi, loši uvjeti stanovanja, loše zdravstveno stanje, kriminal, obiteljski slomovi, i dr. Tu mogu pripadati osobe s iskustvom života u beskućništvu, imigranti i azilanti, zatvorenici, osobe s invaliditetom, osobe s teškoćama čitanja, pripadnici pojedinih etničkih zajednica, starije osobe, pripadnici različitih seksualnih i rodnih identiteta, osobe s intelektualnim i razvojnim teškoćama i dr. Poticati međusobno dijeljenje programa i programskih praksi među bibliobusima.	2.1.9. Veći broj programa za marginalizirane i ranjive skupine društva i veća kompetencija knjižničnog osoblja za rad s pripadnicima ovih skupina.	2.1.9. Županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga u suradnji s drugim referentnim dionicima (institucijama, udrugama i dr.).	2.1.9. Trošak aktivnosti: u okviru redovnog rada knjižničara, troškova za programske aktivnosti bibliobusa te sredstva i aktivnosti ostalih dionika. Trajanje aktivnosti: 2023. - 2032. godina	2.1.9. Proračuni jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županije te lokalna samoprava (općine, gradovi), te proračuni i aktivnosti iz ostalih izvora (dionika u provedbi programa).	2.1.9. Podaci o broju organiziranih programa i broju sudionika prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

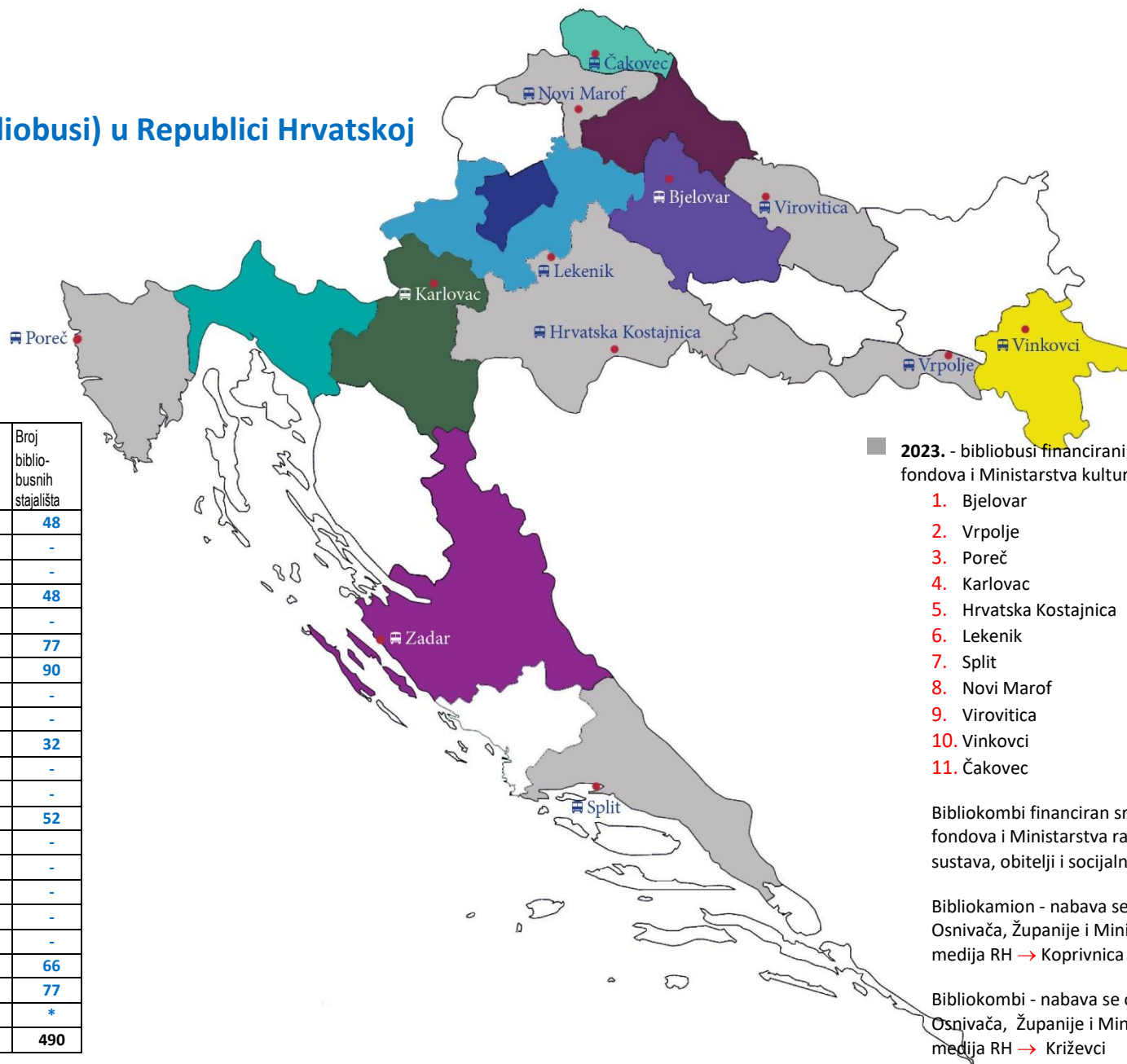
Prilog 2. Sažetak Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj Grafički prikaz.

		2.1.10. Podizanje razine "zelene pismenosti" građana	2.1.10. Organiziranjem edukacijskih programa iz područja "zelene pismenosti" podiže se razina svijesti građana o energetskej uštedi, očuvanju prirode i održivom razvoju te ponašanje u skladu s time.	2.1.10. Osigurava se viša razina svijesti građana o energetskej uštedi, očuvanju prirode i održivom razvoju.	2.1.10. Županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga u suradnji s drugim referentnim	2.1.10. Trošak aktivnosti: u okviru redovnog rada knjižničara, troškovi za programske aktivnosti bibliobusa te sredstva i aktivnosti ostalih	2.1.10. Proračuni jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županijete lokalna samouprava (općine, gradovi),	2.1.10. Podaci o broju priređenih programa iz područja "zelene pismenosti" prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.
--	--	--	--	--	---	--	---	--

Nacrt Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje 2023. do 2027.		PROGRAM RAZVOJA MREŽE POKRETNIH KNJIŽNICA U REPUBLICI HRVATSKOJ						
POSEBNI CILJEVI	MJERA	AKTIVNOSTI	SAŽETAK AKTIVNOSTI	OČEKIVANI ISHODI	NOSITELJI PROVEDBE AKTIVNOSTI	PREDVIĐENO TRAJANJE AKTIVNOSTI	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI REZULTATA
					dionicima (institucijama, udrugama i dr.).	dionika Trajanje aktivnosti: 2023. - 2032. godina	te proračuni i aktivnosti iz ostalih izvora(dionika u provedbi programa) bibliobusi/udruge i druge organizacije/ lokalni proračuni i sredstva udruga i drugih organizacija	
		2.1.11. Zaštita okoliša i, ovisno o mogućnostima, prilagodba poslovanja pokretnih knjižnica konceptu „zelenih knjižnica“ (električna vozila, vozila s najmanjom mogućom emisijom štetnih plinova i sl.)	2.1.11. Zaštita okoliša ugrađena je rad bibliobusa prema uvjetima iz Dodatka 1. Standarda za narodne knjižnice - Vrste vozila, konstrukcija vozila, unutarnje uređenje bibliobusa, sigurnost i zaštita okoliša.	2.1.11. Osigurava se zaštita okoliša i uvjeti iz Dodatka 1. Standarda za narodne knjižnice - Vrste vozila, konstrukcija vozila, unutarnje uređenje bibliobusa, sigurnost i zaštita okoliša.	2.1.11. Županijske matične narodne knjižnice i knjižnice od osobite (strateške) važnosti za realizaciju bibliobusnih usluga	2.1.11. Trajanje aktivnosti: 2023. - 2032. godina	2.1.11. Izvori i omjeri financiranja prema čl. 54. Standarda.	2.1.11. Podaci o prilagodbi poslovanja pokretnih knjižnica konceptu „zelenih knjižnica“ (električna vozila, vozila s najmanjom mogućom emisijom štetnih plinova i sl.) prikazani u godišnjim izvješćima Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi.

Prilog 3.

Pokretne knjižnice (bibliobusi) u Republici Hrvatskoj

Broj pokretnih knjižnica u 2022 g.

Županije u RH i Grad Zagreb	Broj središnjih narodnih knjižnica	Broj bibliobusni hslužbi	Broj pokretnih knjižnica - bibliobusa	Broj bibliobusnih stajališta
Bjelovarsko-bilogorska	5	1	1	48
Brodsko-posavska	7	-	-	-
Dubrovačko-neretvanska	9	-	-	-
Grad Zagreb	1	1	2	48
Istarska	9	-	-	-
Karlovačka	7	1	2	77
Koprivničko-križevačka	5	2	2	90
Krapinsko-zagorska	13	-	-	-
Ličko-senjska	9	-	-	-
Međimurska	6	1	1	32
Osječko-baranjska	10	-	-	-
Požeško-slavonska	5	-	-	-
Primorsko-goranska	16	1	2	52
Sisačko-moslavačka	17	-	-	-
Splitsko-dalmatinska	27	-	-	-
Šibensko-kninska	8	-	-	-
Varaždinska	5	-	-	-
Virovitičko-podravska	4	-	-	-
Vukovarsko-srijemska	9	1	1	66
Zadarska	11	1	2	77
Zagrebačka	11	*	*	*
Ukupno	194	9	13	490

*pokriva Grad Zagreb

■ 2023. - bibliobusi financirani sredstvima EU fondova i Ministarstva kulture i medija

1. Bjelovar
2. Vrpolje
3. Poreč
4. Karlovac
5. Hrvatska Kostajnica
6. Lekenik
7. Split
8. Novi Marof
9. Virovitica
10. Vinkovci
11. Čakovec

Bibliokombi financiran sredstvima EU fondova i Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike → Zadar

Bibliokamion - nabava se odvija sredstvima Osnivača, Županije i Ministarstva kulture i medija RH → Koprivnica

Bibliokombi - nabava se odvija sredstvima Osnivača, Županije i Ministarstva kulture i medija RH → Križevci

Bibliobus doniran od strane Grada Ljubljane i Gradske knjižnica Ljubljana → Rijeka

Prilog 4. Program razvoja pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj - Dinamika nabave bibliobusa u RH

Županije u RH i Grad Zagreb Knjižnice	Broj središnjih narodnih knjižnica	Broj bibliobusnih službi	Broj pokretnih knjižnica - bibliobusa	Broj bibliobusnih stajališta	Stanje voznih parkova bibliobusnih službi u RH - 29.03.2023.	Redosljed prioriteta nabave bibliobusnih vozila u RH
BJELOVARSKO-BILOGORSKA/ Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar	5	1	1	50	2023. kupljen novi zamjenski bibliokombi sa sredstvima iz ESF-a '21. Čitanjem do uključivog društva i Ministarstva kulture i medija RH.	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.
BRODSKO-POSAVSKA/ Hrvatska čitaonica Vrpolje	7	-	-	-	2023. kupljen bibliokombi sa sredstvima iz ESF-a '21. Čitanjem do uključivog društva i Ministarstva kulture i medija RH.	U osnivanju bibliobusna služba pri općinskoj knjižnici. Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
DUBROVAČKO-NERETVANSKA/ Dubrovačke knjižnice	9	-	-	-	Područje bez uspostavljene bibliobusne službe.	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
GRAD ZAGREB/ Knjižnice grada Zagreba	1*	1*	2*	77*	1. vozilo, bibliobus, godina starosti 1995. - nije u funkciji od 1.1.2022.; 2. vozilo, bibliokamion, godina starosti 2011.; od 1.1.2022. jedno vozilo pokriva terene Grada Zagreba i Zagrebačke županije.	Prvi prioritet: nužna zamjena 1. vozila, bibliobusa iz 1995. koji je od 1.1.2022. stavljen van funkcije (Zagrebačka služba jedina je služba koja pokriva terene u dvije županije, Grad Zagreb i Zagrebačku županiju); Drugi prioritet: nužna zamjena bibliokamiona iz 2011.
ISTARSKA/ Gradska knjižnica i čitaonica Pula	9	-	-	-	Područje bez uspostavljene bibliobusne službe.	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
KARLOVAČKA / Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" Karlovac	7	1	2	73	1. vozilo, bibliokamion, godina starosti 2013.; 2. vozilo, 2023. kupljen novi zamjenski bibliobus sa sredstvima iz	Nužna zamjena bibliokamiona iz 2013.

Prilog 4. Program razvoja pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj - Dinamika nabave bibliobusa u RH

					ESF-a '21. Čitanjem do uključivog društva i Ministarstva kulture i medija RH.	
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA/ Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica; Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci	5	2	2	86	2023. za koprivničku knjižnicu kupljen novi zamjenski bibliokamion sa sredstvima Županije i Ministarstva kulture i medija RH; 2023. za križevačku knjižnicu kupljen novi zamjenski bibliokombi sa sredstvima Županije i Ministarstva kulture i medija RH.	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.
KRAPINSKO-ZAGORSKA / Gradska knjižnica Krapina	13	-	-	-	Područje bez uspostavljene bibliobusne službe.	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
LIČKO-SENJSKA / Samostalna narodna knjižnica Gospić	9	-	-	-	2023. sredstva za nabavu bibliobusa iz ESF-a '21. Čitanjem do uključivog društva i Ministarstva kulture i medija prenamijenjena za knjižnično spremište; područje bez uspostavljene bibliobusne službe.	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
MEDIMURSKA/ Knjižnica "Nikola Zrinski" Čakovec	6	1	1	32	2023. kupljen novi zamjenski bibliobus sa sredstvima iz ESF-a '21. Čitanjem do uključivog društva i Ministarstva kulture i medija RH.	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.
OSJEČKO-BARANJSKA / Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek	10	-	-	-	Bibliokamion, godina starost 1989. - nije u funkciji od 2015. godine kada se gasi i bibliobusna služba; područje bez uspostavljene bibliobusne službe.	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
POŽEŠKO-SLAVONSKA / Gradska knjižnica Požega	5	-	-	-	Područje bez uspostavljene bibliobusne službe.	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.

Prilog 4. Program razvoja pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj - Dinamika nabave bibliobusa u RH

PRIMORSKO-GORANSKA / Gradska knjižnica Rijeka	16	1	2	75	1. vozilo, bibliokamion, godina starosti 2004. - županijska služba; 2. vozilo, bibliokombi, godina starosti 2015. - gradska služba. Napomena: u rujnu 2023. od Grada Ljubljane i Gradske knjižnice Ljubljana donirano vozilo, bibliobus, godina starosti 2007.	Nužna zamjena bibliokamiona iz 2004.; nužna zamjena bibliokombija iz 2015.
SISAČKO-MOSLAVAČKA / Narodna knjižnica i čitaonica Vlado Gotovac Sisak; Gradska knjižnica i čitaonica Milivoja Cvetnića Hrvatska Kostajnica; Narodna knjižnica i čitaonica Lekenik	18	-	-	-	Područje bez uspostavljene bibliobusne službe; Hrvatska Kostajnica: 2023. kupljen bibliokombi sa sredstvima iz ESF-a '21. <i>Čitanjem do uključivog društva</i> i Ministarstva kulture i medija RH; Lekenik: 2023. kupljen bibliokombi sa sredstvima iz ESF-a '21. <i>Čitanjem do uključivog društva</i> i Ministarstva kulture i medija RH.	U osnivanju bibliobusne službe pri općinskim knjižnicama. Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
SPLITSKO-DALMATINSKA / Gradska knjižnica Marka Marulića Split	27	1	1	20	2023. osnovana županijska bibliobusna služba, kupljen bibliobus sa sredstvima iz ESF-a '21. <i>Čitanjem do uključivog društva</i> i Ministarstva kulture i medija RH.	Zbog veličine županijskog područja nužna je nabava dodatnog bibliobusa.
ŠIBENSKO-KNINSKA / Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić" Šibenik	8	-	-	-	Područje bez uspostavljene bibliobusne službe.	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
VARAŽDINSKA / Gradska knjižnica i čitaonica "Metel Ožegović" Varaždin; Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof	5	-	-	-	Područje bez uspostavljene bibliobusne službe; 2023. Novi Marof u procesu nabave bibliokombija sa sredstvima iz ESF-a '21. <i>Čitanjem do uključivog društva</i> i Ministarstva kulture i medija RH.	U osnivanju bibliobusna služba pri gradskoj knjižnici. Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.

Prilog 4. Program razvoja pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj - Dinamika nabave bibliobusa u RH

VIROVITIČKO- PODRAVSKA / Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica	4	-	-	-	2023. u osnivanju županijska bibliobusna služba, kupljen bibliokombi sa sredstvima iz ESF-a '21. <i>Čitanjem do uključivog društva</i> i Ministarstva kulture i medija RH, očekuje se početak rada službe u rujnu.	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.
VUKOVARSKO- SRIJEMSKA / Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci	8	1	1	71	2023. kupljen zamjenski bibliobus sa sredstvima iz ESF-a '21. <i>Čitanjem do uključivog društva</i> i Ministarstva kulture i medija RH.	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.
ZADARSKA / Gradska knjižnica Zadar	11	1	2	77	1. vozilo, bibliobus, godina starosti 1986. - nije u funkciji od 6.3.2023.; 2. vozilo, bibliobus, godina starosti 2006. 3. vozilo, 2023. kupljen bibliokombi sa sredstvima ESF-a <i>Uključi se knjigom</i> i Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike RH.	Nužna zamjena bibliobusa iz 1986.; nužna zamjena bibliobusa iz 2006.; zamjena trećeg vozila prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	11	*	*	*	Područje bez uspostavljene bibliobusne službe; do 1.1.2022. zagrebački bibliobus pokriva 25 bibliobusnih stajališta; od 1.1.2022. zagrebački bibliobus pokriva 15 bibliobusnih stajališta.	Nužno osnivanje bibliobusne službe za županijsko područje.
Ukupno	195	11	14	561		

*pokriva Grad Zagreb i Zagrebačku županiju

Prilog 5. Objašnjenje redosljeda prioriteta

Redni broj	Redosljed prioriteta nabave bibliobusnih vozila u RH	Objašnjenje redosljeda prioriteta
1.	GRAD ZAGREB / Knjižnice grada Zagreba	Nužna zamjena bibliobusa iz 1995. koji je od 1. 1. 2022. stavljen van funkcije.
2.	ZADARSKA / Gradska knjižnica Zadar	Nužna zamjena bibliobusa iz 1986. koji je od 6. 3. 2023. stavljen van funkcije.
3.	PRIMORSKO-GORANSKA / Gradska knjižnica Rijeka	Nužna zamjena bibliokamiona iz 2004.
4.	ISTARSKA / Gradska knjižnica i čitaonica Pula	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
5.	ZADARSKA / Gradska knjižnica Zadar	Nužna zamjena bibliobusa iz 2006.
6.	GRAD ZAGREB / Knjižnice grada Zagreba	Nužna zamjena bibliokamiona iz 2011.
7.	SISAČKO-MOSLAVAČKA / Narodna knjižnica i čitaonica Vlado Gotovac Sisak	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
8.	OSJEČKO-BARANJSKA / Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
9.	KARLOVAČKA / Gradska knjižnica „Ivan GoranKovačić“ Karlovac	Nužna zamjena bibliokamiona iz 2013.
10.	POŽEŠKO-SLAVONSKA / Gradska knjižnica Požega	Nužna osnivanje bibliobusne službe.
11.	PRIMORSKO-GORANSKA / Gradska knjižnica Rijeka	Nužna zamjena bibliokombija iz 2015.
12.	BRODSKO-POSAVSKA / Gradska knjižnica SlavonSKI Brod	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
13.	ŠIBENSKO-KNINSKA / Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
14.	KRAPINSKO-ZAGORSKA / Gradska knjižnica Krapina	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
15.	DUBROVAČKO-NERETVANSKA / Dubrovačke knjižnice Dubrovnik	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
16.	VARAŽDINSKA / Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin	Nužno osnivanje županijske bibliobusne službe.
17.	LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA / Samostalna narodna knjižnica Gospić	Nužno osnivanje bibliobusne službe.
18.	ZAGREBAČKA ŽUPANIJA / Knjižnice grada Zagreba i općinska/gradska narodna knjižnica u Zagrebačkoj županiji	Nužno osnivanje bibliobusne službe za županijsko područje.
19.	SPLITSKO-DALMATINSKA / Gradska knjižnica Marka Marulića Split	Nužna nabava dodatnog bibliobusa jer jedan nije u mogućnosti zadovoljiti potrebe za knjižničnom uslugom cijelog područja županije.
20.	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA / Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice
21.	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA / Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.
22.	ZADARSKA / Gradska knjižnica Zadar	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.
23.	BJELOVARSKO-BILOGORSKA / Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.
24.	MEĐIMURSKA ŽUPANIJA / Knjižnica „Nikola Zrinski“ Čakovec	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.
25.	VUKOVARSKO-SRIJEMSKA / Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.
26.	KARLOVAČKA / Gradska knjižnica „Ivan GoranKovačić“ Karlovac	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.
27.	VIROVITIČKO-PODRAVSKA / Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica	Prema mogućnostima proračuna i potrebama lokalne zajednice.